

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Για μια πιο ασφαλή κοινωνία

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ιούνιος, 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή.....	3
2. Σκοπός του Κώδικα Συμπεριφοράς.....	3
3. Πεδίο Εφαρμογής.....	3
4. Ερμηνεία Όρων.....	4
5. Γενικές Αρχές και Υποχρεώσεις.....	5
6. Δικαιώματα Θυμάτων Εγκληματικότητας.....	6-8
7. Ανάγκες Θυμάτων Εγκληματικότητας.....	8
8. Υποστήριξη και Προστασία θυμάτων εγκληματικότητας.....	9-10
9. Προστασία Παιδιών και άλλων Ευάλωτων Θυμάτων.....	10-11
10. Δευτερογενής Θυματοποίηση.....	11-12
11. Δικαίωμα Θυμάτων που Κατοικούν σε άλλο Κράτος Μέλος.....	12
12. Ατομική Αξιολόγηση Προσδιορισμού Ειδικών Αναγκών Προστασίας.....	13-14
13. Μέτρα Προστασίας Θυμάτων με Ειδικές Ανάγκες Προστασίας.....	14
14. Ενημέρωση Διπλωματικών Αποστολών.....	14-15
15. Δικαίωμα Υποβολής Παραπόνου από το Θύμα.....	15

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

“Το έγκλημα, εκτός από παραβίαση των ατομικών δικαιωμάτων των θυμάτων, συνιστά πλήγμα κατά της κοινωνίας. Επομένως, τα θύματα της εγκληματικότητας θα πρέπει να αναγνωρίζονται και να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ευαισθησία και επαγγελματισμό και χωρίς κανενός είδους διακρίσεις λόγω φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσιακής κατάστασης, καταβολών, αναπηρίας, ηλικίας, φύλου, έκφρασης ή ταυτότητας φύλου, γενετήσιου προσανατολισμού, καθεστώτος διαμονής και υγείας”.

(Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012)

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Ο παρών Κώδικας έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 24Α του περί της Θέσπισης Ελάχιστων Προτύπων σχετικά με τα Δικαιώματα, την Υποστήριξη και την Προστασία Θυμάτων της Εγκληματικότητας Νόμου (Ν. 51(Ι)/2016), με σκοπό τη δημιουργία πλαισίου εντός του οποίου θα ενεργούν τα μέλη της Αστυνομίας κατά τον χειρισμό θυμάτων εγκληματικότητας και την καθοδήγησή τους για την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων τους. Συγκεκριμένα, ο Κώδικας αυτός αποσκοπεί στην:

- (1) Κατανόηση του ορισμού του θύματος εγκληματικότητας,
- (2) Ενημέρωση και επιμόρφωση σχετικά με την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του προαναφερθέντος Νόμου,
- (3) Ευαισθητοποίηση στην προάσπιση και στον σεβασμό των δικαιωμάτων των θυμάτων εγκληματικότητας,
- (4) Κατανόηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον προαναφερθέντα Νόμο,
- (5) Εφαρμογή ορθής επαγγελματικής συμπεριφοράς προς τα θύματα εγκληματικότητας.

Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα δεν είναι εξαντλητικές και θα πρέπει να διαβάζονται σε συνάρτηση με τον Νόμο 51(Ι)/2016, την Αστυνομική Διάταξη 3/65, καθώς και με άλλες οδηγίες που εκδίδονται από τον Αρχηγό Αστυνομίας.

3. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ο παρών Κώδικας εφαρμόζεται από τα μέλη της Αστυνομίας, κατά τον χειρισμό όλων των θυμάτων εγκληματικότητας.

4. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΟΡΩΝ

«Βία με βάση το φύλο» σημαίνει βία που στρέφεται κατά προσώπου λόγω του φύλου, της ταυτότητας ή της έκφρασης του φύλου αυτού ή θίγει δυσανάλογα πρόσωπα συγκεκριμένου φύλου και περιλαμβάνει:

(α) βία στο πλαίσιο στενών σχέσεων,

(β) σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένων του βιασμού, της σεξουαλικής επίθεσης και της σεξουαλικής παρενόχλησης,

(γ) εμπορία ανθρώπων,

(δ) δουλεία, και

(ε) διάφορες μορφές επιβλαβών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων του αναγκαστικού γάμου, του ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων γυναικών και των λεγόμενων «εγκλημάτων τιμής».

«Διωκτικές Αρχές» σημαίνει τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ή / και την Αστυνομία.

«Θύμα» σημαίνει:

(α) φυσικό πρόσωπο το οποίο υπέστη ζημιά, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής, της ψυχικής ή της συναισθηματικής βλάβης ή της οικονομικής ζημιάς που προκλήθηκε απευθείας από αξιόποινη πράξη.

(β) τα μέλη της οικογένειας προσώπου, ο θάνατος του οποίου προκλήθηκε απευθείας από αξιόποινη πράξη και τα οποία έχουν υποστεί ζημιά εξαιτίας του θανάτου του εν λόγω προσώπου.

«Μέλη της οικογένειας» σημαίνει:

(α) τον σύζυγο ή τη σύζυγο του θύματος,

(β) πρόσωπο που ζει με το θύμα σε κοινό νοικοκυριό με στενή σχέση δέσμευσης σε σταθερή και συνεχή βάση, και

(γ) τους συγγενείς σε ευθεία γραμμή, τα αδέρφια και τα εξαρτώμενα από το θύμα πρόσωπα.

«Παιδί» σημαίνει φυσικό πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών.

«Ποινική διαδικασία» σημαίνει διαδικασία διερεύνησης, δίωξης και εκδίκασης υπόθεσης από Δικαστήριο μέχρι την επιβολή ποινής, για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη που τελέστηκε εις βάρος του θύματος.

Σημείωση: οποιοιδήποτε άλλοι όροι αναφέρονται στον παρόντα Κώδικα και δεν ρυθμίζονται ειδικά στην παρούσα παράγραφο, έχουν την έννοια που προσδίδεται σε αυτούς από τον Ν. 51(Ι)/2016.

5. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Τα μέλη της Αστυνομίας κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου για τα Δικαιώματα, την Υποστήριξη και την Προστασία των Θυμάτων Εγκληματικότητας, οι οποίες εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, έχουν υποχρέωση να:

- (1) αναγνωρίζουν και αντιμετωπίζουν το θύμα με σεβασμό, ευαισθησία, εξατομικευμένη, επαγγελματική και χωρίς διακρίσεις προσέγγιση,
- (2) μεριμνούν, ώστε να διασφαλίζεται η απόλαυση των μέτρων για την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των θυμάτων, χωρίς διάκριση για οποιονδήποτε λόγο περιλαμβανομένων του φύλου, της φυλής, του χρώματος, της γλώσσας, της αναπηρίας, της θρησκείας, του πολιτικού ή άλλου φρονήματος, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιουδήποτε άλλου καθεστώτος του θύματος,
- (3) σε περίπτωση που το θύμα είναι παιδί, διασφαλίζουν το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, το οποίο αξιολογείται σε εξατομικευμένη βάση, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ηλικία, τον βαθμό ωριμότητας, τις απόψεις, τις ανάγκες και τις ανησυχίες του παιδιού. Νοείται ότι το παιδί και ο ασκών τη γονική ευθύνη ή άλλος νόμιμος εκπρόσωπός του, εφόσον υπάρχει, ενημερώνονται για τυχόν μέτρα ή δικαιώματα που αφορούν συγκεκριμένα το παιδί.
- (4) διασφαλίζουν ότι τα θύματα με αναπηρίες είναι σε θέση να απολαύουν πλήρως των δικαιωμάτων τους σε ίση βάση με τους λοιπούς, διευκολύνοντας, μεταξύ άλλων, την πρόσβασή τους στους χώρους όπου απαιτείται η παρουσία τους για σκοπούς διερεύνησης της υπόθεσης και την πρόσβασή τους στην ενημέρωση.
- (5) σε περίπτωση που το θύμα είναι πρόσωπο με αναπηρία, το οποίο δυσκολεύεται ή δεν έχει τη δυνατότητα να υπερασπιστεί τον εαυτό του, διασφαλίζουν το βέλτιστο συμφέρον του προσώπου αυτού, το οποίο αξιολογείται σε εξατομικευμένη βάση, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ηλικία του, την αναπηρία του, τις δυσκολίες και τους περιορισμούς που έχει, τις απόψεις του, τις ανάγκες του και τις ανησυχίες του. Νοείται ότι το πρόσωπο αυτό ή/και ο νόμιμος εκπρόσωπός του, εφόσον υπάρχει, ενημερώνονται για τυχόν μέτρα ή δικαιώματα που αφορούν συγκεκριμένα το πρόσωπο αυτό.
- (6) λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τις ανάγκες των θυμάτων τρομοκρατίας και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίζουν την αξιοπρέπεια και την ασφάλειά τους.
- (7) διασφαλίζουν ότι παρέχεται σε πρόσωπο που υπέστη βία με βάση το φύλο ειδική υποστήριξη και προστασία, λόγω του υψηλού κινδύνου δευτερογενούς και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης, εκφοβισμού και αντεκδίκησης που συνδέονται με τέτοιου είδους βία.
- (8) σε περίπτωση που η βία διαπράττεται στο πλαίσιο στενής σχέσης, παρέχουν ειδικά μέτρα προστασίας στο θύμα, ειδικότερα στην περίπτωση γυναίκας η οποία είναι εξαρτημένη από τον δράστη οικονομικά, κοινωνικά ή όσον αφορά το δικαίωμα διαμονής της.

6. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τα μέλη της Αστυνομίας να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλίζουν τα ακόλουθα δικαιώματα των θυμάτων εγκληματικότητας:

- (1) **Δικαίωμα για κατανόηση:** Η επικοινωνία (γραπτή ή προφορική) με το θύμα να γίνεται με σαφή και κατανοητό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα προσωπικά του χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε αναπηρίας, η οποία ενδεχομένως να επηρεάζει την ικανότητά του να κατανοεί ή να γίνεται κατανοητό.
- (2) **Δικαίωμα συνοδείας από πρόσωπο της επιλογής του θύματος:** Κατά την πρώτη επαφή του θύματος με την Αστυνομία, μπορεί να συνοδεύεται από πρόσωπο της επιλογής του, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με τα συμφέροντά του ή βλάπτει την πορεία της διαδικασίας. Σε περίπτωση προσώπου με αναπηρία, μπορεί να συνοδεύεται από πρόσωπο της επιλογής του καθ' όλη τη διάρκεια διερεύνησης της υπόθεσής του.
- (3) **Δικαίωμα να γνωρίζει τα στοιχεία του μέλους που χειρίζεται την υπόθεσή του.**
- (4) **Δικαίωμα διερμηνείας κατά την πρώτη επαφή με την Αστυνομία:** Σε περίπτωση που το θύμα επιθυμεί να καταγγείλει αξιόποινη πράξη και δεν κατανοεί ή δεν ομιλεί ελληνικά, μπορεί να υποβάλει την καταγγελία σε γλώσσα που κατανοεί, με την αναγκαία μεταφραστική και γλωσσική βοήθεια.
- (5) **Δικαίωμα λήψης πληροφόρησης για τα δικαιώματά του:** Τα μέλη της Αστυνομίας κατά την πρώτη τους επαφή με το θύμα, παρέχουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κατανοητή γλώσσα για το θύμα, το **Έντυπο Αστ.155 «Δικαιώματα, Υποστήριξη και Προστασία Θυμάτων Εγκληματικότητας»**, το οποίο περιέχει τις απαραίτητες πληροφορίες που το αφορούν.
- (6) **Λήψη αποδεικτικού εγγράφου της καταγγελίας και δικαίωμα μετάφρασης του:** για κάθε επίσημη καταγγελία που υποβάλλει το θύμα, να δίδεται αποδεικτικό έγγραφο της καταγγελίας (Εντ. Αστ. 154 **“Βεβαίωση Καταγγελίας Θύματος”**), όπου θα αναφέρονται τα βασικά στοιχεία της αξιόποινης πράξης. Σε περίπτωση που το θύμα δεν κατανοεί ή δεν ομιλεί ελληνικά, μπορεί να λάβει, εφόσον το ζητήσει, δωρεάν μετάφραση της βεβαίωσης της καταγγελίας σε γλώσσα που κατανοεί. Σε περίπτωση που παρουσιάζει οπτική αισθητηριακή αναπηρία, να του παρέχεται δωρεάν μετατροπή του εγγράφου σε μορφή braille.
- (7) **Δικαίωμα λήψης πληροφόρησης για την πορεία της υπόθεσής του:** Η Αστυνομία, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, οφείλει να ενημερώνει το θύμα, για το δικαίωμα του να λαμβάνει, εφόσον το ζητήσει, τις ακόλουθες πληροφορίες:
  - (α) Οποιαδήποτε αιτιολογημένη απόφαση μη προώθησης ή περάτωσης της έρευνας ή άσκησης ποινικής δίωξης κατά του δράστη. Η πληροφόρηση αυτή, να παρέχεται από τον **Υπεύθυνο του Σταθμού / Τμήματος, κλπ.** που διερευνά την υπόθεση.

- (β) Τον χρόνο και τον τόπο διεξαγωγής της δίκης και τη φύση των κατηγοριών κατά του δράστη. Η πληροφόρηση αυτή, να παρέχεται από τον **Κλάδο Εισαγγελίας** της οικείας Αστυνομικής Διεύθυνσης.
- (γ) Οποιαδήποτε οριστική απόφαση εκδοθείσα σε δίκη. Η πληροφόρηση αυτή, να παρέχεται από τον **Κλάδο Εισαγγελίας** της οικείας Αστυνομικής Διεύθυνσης.
- (δ) Πληροφορίες που επιτρέπουν στο θύμα να γνωρίζει την πορεία της ποινικής διαδικασίας, εκτός σε εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες ενδέχεται να διαταραχθεί η ομαλή διεξαγωγή της υπόθεσης από αυτή την κοινοποίηση, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Η πληροφόρηση αυτή, να παρέχεται από τον **Κλάδο Εισαγγελίας** της οικείας Αστυνομικής Διεύθυνσης.

(8) Δικαίωμα ενημέρωσης σε περίπτωση αποφυλάκισης ή τυχόν απόδρασης του δράστη, και για ενδεχόμενη λήψη μέτρων προστασίας: Η Αστυνομία, τουλάχιστον στις περιπτώσεις που υπάρχει ενδεχόμενος ή διαπιστωμένος κίνδυνος βλάβης του θύματος, χωρίς καθυστέρηση να ενημερώνει το θύμα για το δικαίωμα του να πληροφορηθεί για:

- (α) την ημερομηνία αποφυλάκισης ή την απόδραση του προφυλακισθέντος / κατηγορούμενου / καταδικασθέντος για αξιόποινη πράξη που αφορά το θύμα. Η πληροφόρηση να παρέχεται από την **οικεία Αστυνομική Διεύθυνση**:

Νοείται ότι, το Τμήμα Φυλακών οφείλει να παρέχει τις πιο πάνω πληροφορίες στην Αστυνομία, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Για το σκοπό αυτό, ως σύνδεσμος με το Τμήμα Φυλακών έχει οριστεί ο **Υπεύθυνος του Γραφείου Πρόληψης Εγκλήματος** του Τμήματος Καταπολέμησης Εγκλήματος, ο οποίος αφού λάβει την ενημέρωση από το Τμήμα Φυλακών, ενημερώνει το συντομότερο τους οικείους Αστυνομικούς Διευθυντές για τις δικές τους ενέργειες.

- (β) Τυχόν μέτρα που αποφασίζονται για την προστασία του θύματος, σε περίπτωση αποφυλάκισης ή απόδρασης του προφυλακισθέντος / κατηγορούμενου / καταδικασθέντος για αξιόποινη πράξη που αφορά το θύμα. Η πληροφόρηση αυτή, παρέχεται από την **οικεία Αστυνομική Διεύθυνση**.
- (γ) Σημειώνεται ότι, η προβλεπόμενη στις πιο πάνω υποπαραγράφους (α) και (β) **ενημέρωση, δεν παρέχεται** σε περίπτωση που:
  - (i) υπάρχει διαπιστωμένος κίνδυνος βλάβης του δράστη λόγω κοινοποίησης των πληροφοριών, ή
  - (ii) το θύμα ζήτησε γραπτώς να μη λάβει την ενημέρωση αυτή.

(9) Δικαίωμα ακρόασης: Κάθε θύμα μπορεί να συμμετέχει ως μάρτυρας στην ποινική διαδικασία και να προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία. Οι εξεταστές της υπόθεσης, καθώς και κάθε άλλη εμπλεκόμενη υπηρεσία, λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε, σε συντονισμό μεταξύ τους, να εξασφαλίζουν ότι το θύμα εξετάζεται και ανακρίνεται μόνο όταν αυτό είναι αναγκαίο για σκοπούς της

ποινικής διαδικασίας, για αποτροπή επακόλουθης θυματοποίησής του.

7. ΑΝΑΓΚΕΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- (1) **Προσωπική ασφάλεια και προστασία:** Κατά τη διάρκεια και αμέσως μετά την διάπραξη ενός αδικήματος εις βάρος τους, τα περισσότερα θύματα αισθάνονται ανασφαλή και εκτεθειμένα σε κίνδυνο, με επακόλουθο πολλές φορές να αισθάνονται επιφυλακτικότητα προς τις δικωκτικές αρχές. Η ανάγκη να αισθανθούν ασφαλή και προστατευμένα από οποιαδήποτε περαιτέρω βλάβη είναι βαθιά. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να τυγχάνουν διαβεβαίωσης από τα μέλη της Αστυνομίας που χειρίζονται την υπόθεσή τους, ότι θα ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την στήριξη και την προστασία τους.
- (2) **Πρακτική βοήθεια:** Η πρακτική βοήθεια περιλαμβάνει συμβουλές στο πλαίσιο της επαγγελματικής ιδιότητας του μέλους της Αστυνομίας και διευκόλυνση πρόσβασης του θύματος σε νομικές συμβουλές, σε ιατρική βοήθεια και σε οικογενειακή υποστήριξη.
- (3) **Συναισθηματική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη:** οι συναισθηματικές και ψυχοκοινωνικές ανάγκες των θυμάτων διαφέρουν από ένα άτομο σε άλλο. Ωστόσο, υπάρχει συχνά ανάγκη να ακουστούν, να γίνουν πιστευτά και να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι απόψεις τους, οι ανάγκες τους, να γίνουν κατανοητά και να νιώσουν εμπιστοσύνη προς τις Αρχές. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η επίδειξη κατανόησης στο πρόβλημα του θύματος, είναι βασική προϋπόθεση επικοινωνίας και επιτυχίας.
- (4) **Εμπιστευτικότητα και εμπιστοσύνη:** Η ανάπτυξη ή η δημιουργία σχέσης εμπιστευτικότητας και εμπιστοσύνης με το θύμα, είναι θεμελιώδους σημασίας. Κάθε πρόσωπο το οποίο έρχεται σε επαφή με την Αστυνομία, χρειάζεται να νιώσει ασφαλές και ότι η ιδιωτικότητα του προστατεύεται. Θα πρέπει να διατηρεί δηλαδή, την εύλογη προσδοκία ότι η οποιαδήποτε επικοινωνία του με μέλος της Αστυνομίας, θα παραμείνει εμπιστευτική.
- (5) **Πληροφόρηση και συμβουλή:** Τα θύματα έχουν ανάγκη να ενημερώνονται από τα μέλη της Αστυνομίας για τις πληροφορίες που τα αφορούν, για τα δικαιώματά τους και για όλες τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης (όπως αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο 6(5)).
- (6) **Βοήθεια στην κατανόηση των ποινικών διαδικασιών:** Τα θύματα χρειάζονται βοήθεια για να κατανοήσουν πλήρως τις ποινικές διαδικασίες που θα ακολουθήσουν, ώστε να νιώσουν ασφάλεια και ότι λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.
- (7) **Σεβασμός και αξιοπρεπής μεταχείριση:** Είναι σημαντικό για τα θύματα να τυγχάνουν χειρισμού με επαγγελματισμό, σεβασμό και τρόπο που να τα προστατεύει από επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση.
- (8) **Προσέγγιση με επίκεντρο το θύμα:** Πρέπει να γίνει κατανοητό και να αναγνωριστεί από τα εμπλεκόμενα μέλη της Αστυνομίας ότι κάθε θύμα έχει τις δικές του ατομικές ανάγκες. Οι ανάγκες του θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της ανταπόκρισης από τα μέλη της Αστυνομίας.

8. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- (1) Μετά από την καταγγελία του θύματος, η Αστυνομία δύναται να ενημερώνει σχετικά τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, οι οποίες μεριμνούν για την παροχή δωρεάν και εμπιστευτικών **υπηρεσιών υποστήριξης** του θύματος, ανάλογα με τις ανάγκες του πριν, κατά και για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την ποινική διαδικασία.
- (2) Πρόσβαση στις πιο πάνω υπηρεσίες υποστήριξης, έχουν το θύμα και τα μέλη της οικογένειάς του, ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- (3) Τα μέλη της Αστυνομίας, να διασφαλίζουν ότι παρέχεται δωρεάν στο θύμα:
  - (α) διερμηνεία, κατά τη διάρκεια της διερεύνησης της υπόθεσης, σε περίπτωση που δεν κατανοεί ή δεν ομιλεί ελληνικά, κατόπιν γραπτού αιτήματός του,
  - (β) μετάφραση πληροφοριών που λήφθηκαν κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης και οι οποίες είναι ουσιώδεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του, κατόπιν γραπτού αιτήματός του.
- (4) Εφόσον κριθεί αναγκαίο, τα εμπλεκόμενα μέλη της Αστυνομίας παραπέμπουν το θύμα σε κρατικές ή άλλες υπηρεσίες υποστήριξης και βοήθειας και ενημερώνουν το θύμα για τις πιο κάτω υπηρεσίες:
  - (α) Κρατικές Ιατρικές Υπηρεσίες
  - (β) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας
  - (γ) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
  - (δ) Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
  - (ε) Ειδική τηλεφωνική γραμμή κλήσης 1440 για περιπτώσεις θυμάτων βίας στην οικογένεια
  - (στ) Μη κυβερνητικούς οργανισμούς, κατά περίπτωση.
- (5) Τα μέλη της Αστυνομίας, κατά τη διάρκεια της ποινικής έρευνας, να διασφαλίζουν τα ακόλουθα:
  - (α) Η συνέντευξη του θύματος να πραγματοποιείται χωρίς καθυστέρηση μετά την καταγγελία της αξιόποινης πράξης στην Αστυνομία.
  - (β) Ο αριθμός των συνεντεύξεων του θύματος να περιορίζεται στο ελάχιστο και οι συνεντεύξεις να διεξάγονται μόνο όταν αυτό είναι αυστηρά αναγκαίο για τους σκοπούς της ποινικής έρευνας.
  - (γ) Το θύμα δύναται να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του ή από πρόσωπο της επιλογής του, εκτός αν έχει ληφθεί αιτιολογημένη απόφαση για το αντίθετο σχετικά με το ένα ή και τα δύο αυτά πρόσωπα.

- (δ) Οι ιατρικές εξετάσεις να περιορίζονται στο ελάχιστο και να διενεργούνται μόνο όταν αυτό είναι αυστηρά αναγκαίο για τους σκοπούς της ποινικής διαδικασίας.
- (6) Επιπρόσθετα, τα μέλη της Αστυνομίας να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για:
- (α) την προστασία της ιδιωτικής ζωής του θύματος, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών του χαρακτηριστικών, τα οποία λαμβάνονται υπόψη κατά την ατομική αξιολόγηση και της εικόνας του θύματος και των μελών της οικογένειας του.
- (β) την αποφυγή της διάδοσης οποιασδήποτε πληροφορίας που δυνατό να οδηγήσει στην αναγνώριση παιδιού θύματος.
- (7) Τα μέλη της Αστυνομίας, να μεριμνούν για τη δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων προκειμένου να αποφεύγεται η επαφή μεταξύ του θύματος και εφόσον απαιτείται, των μελών της οικογένειας του και του δράστη στους χώρους του Δικαστηρίου, εκτός εάν η επαφή αυτή απαιτείται στα πλαίσια της ποινικής διαδικασίας.

9. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

- (1) Σε περίπτωση που το θύμα είναι παιδί ή άτομο με νοητική ή ψυχοκοινωνική αναπηρία, στο πλαίσιο της ποινικής έρευνας όλες οι συνεντεύξεις με το θύμα μπορούν να οπτικογραφούνται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται και στον περί Βίας στην Οικογένεια Νόμο. Κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, οι συνεντεύξεις αυτές θεωρούνται ως ικανή μαρτυρία δυνάμει των διατάξεων του περί Αποδείξεως Νόμου.
- (2) Στο πλαίσιο της ποινικής έρευνας ο εξεταστής της υπόθεσης να ενημερώνει αμέσως τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ο οποίος διορίζεται ως εκπρόσωπος παιδιού ή ατόμου με νοητική ή ψυχοκοινωνική αναπηρία και το εκπροσωπεί στο πλαίσιο της διαδικασίας:
- (α) σε περίπτωση που οι δικαιούχοι της γονικής μέριμνας αποκλείονται από την εκπροσώπηση του παιδιού κ.λπ. λόγω σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ αυτών και του θύματος, ή
- (β) σε περίπτωση που το παιδί θύμα είναι ασυνόδευτο ή ζει χωριστά από την οικογένεια του.
- (3) Σε περίπτωση που το παιδί θύμα ή θύμα που πάσχει από νοητική ή ψυχοκοινωνική αναπηρία δικαιούται συνήγορο, να έχει νομικές συμβουλές και νομικό εκπρόσωπο, ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος του σε διαδικασίες όπου υπάρχει ή θα μπορούσε να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του θύματος και των δικαιούχων της γονικής μέριμνας, ο εξεταστής της υπόθεσης να μεριμνά για τη διευκόλυνση εξεύρεσης συνήγορου ή νομικού εκπροσώπου.
- (4) Σε περίπτωση που η ηλικία του θύματος είναι αβέβαιη και υπάρχουν λόγοι να

πιστεύεται ότι πρόκειται για παιδί, τεκμαίρεται ότι το θύμα είναι παιδί για τους σκοπούς του Νόμου.

- (5) Τα μέλη της Αστυνομίας να διασφαλίζουν ότι οι συνεντεύξεις με παιδί θύμα ή θύμα με νοητική ή ψυχοκοινωνική αναπηρία:
- (α) διεξάγονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση από τη χρονική στιγμή που τα γεγονότα έχουν αναφερθεί στην Αστυνομία,
  - (β) διεξάγονται εφόσον είναι αναγκαίο, σε χώρο σχεδιασμένο ή προσαρμοσμένο για το σκοπό αυτό,
  - (γ) διεξάγονται εφόσον είναι αναγκαίο, από επαγγελματία εκπαιδευμένο προς το σκοπό αυτό ή με τη βοήθεια του και από πρόσωπο του ίδιου με το παιδί φύλου,
  - (δ) όπου αυτό είναι δυνατό, όλες οι συνεντεύξεις διεξάγονται από το ίδιο πρόσωπο,
  - (ε) διεξάγονται μόνο όπου αυτό είναι αυστηρά αναγκαίο για τους σκοπούς των ποινικών ερευνών και διαδικασιών και ο αριθμός των συνεντεύξεων με το παιδί θύμα να είναι όσο το δυνατό περιορισμένος,
  - (στ) το παιδί θύμα δύναται να συνοδεύεται από τον εκπρόσωπο του ή κατά περίπτωση, ενήλικα της επιλογής του, εκτός αν έχει εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση για το αντίθετο σχετικά με το πρόσωπο αυτό.

10. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

- (1) Η δευτερογενής θυματοποίηση αναφέρεται στη θυματοποίηση που δεν προκύπτει ως άμεσο αποτέλεσμα της εγκληματικής πράξης, αλλά μέσω της ανταπόκρισης φορέων / Αρχών και ατόμων στο θύμα, περολαμβανομένων και των μελών της Αστυνομίας. Αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη μη αναγνώριση του θύματος και τη μεταχείρισή του χωρίς σεβασμό, τον αντιεπαγγελματικό τρόπο προσέγγισης του θύματος και κάθε είδους διάκριση προς το θύμα.
- (2) Για αρκετά θύματα, η δευτερογενής θυματοποίηση μπορεί να οδηγήσει σε ακόμη μεγαλύτερη ταπείνωση, υποβάθμιση και απομόνωση, γεγονός που θα έχει ακόμη μεγαλύτερο αντίκτυπο στην συναισθηματική και ψυχολογική τους υγεία. Η ανταπόκριση και η συμπεριφορά των μελών της Αστυνομίας μπορεί να έχει κρίσιμο αντίκτυπο στα θύματα εγκληματικότητας.
- (3) Τα μέλη της Αστυνομίας, μπορούν να συμβάλουν στην αποφυγή της δευτερογενούς θυματοποίησης με τους ακόλουθους τρόπους:
- (α) Άμεση ανταπόκριση και παροχή βοήθειας,
  - (β) Αναγνώριση των φόβων και των ανησυχιών του θύματος και επίδειξη σεβασμού στις εμπειρίες του θύματος,

- (γ) Αντικειμενική αντιμετώπιση, αμεροληψία και μη καταλογισμός ευθυνών στο θύμα,
  - (δ) Εξατομικευμένη και επαγγελματική προσέγγιση του θύματος, χωρίς διακρίσεις και αρνητικές συμπεριφορές,
  - (ε) Επίδειξη προσοχής στις ανάγκες του θύματος, ειδικότερα κατά την ατομική του αξιολόγηση,
  - (στ) Εχεμύθεια,
  - (ζ) Ενημέρωση και παραχώρηση πρόσβασης στα δικαιώματα του θύματος.
- (4) Για το σκοπό αυτό, το μέλος της Αστυνομίας που δέχεται την καταγγελία, να:
- (α) ακούει με προσοχή το θύμα,
  - (β) αποφεύγει να εκφράζει απόψεις, σχόλια και κριτική και
  - (γ) επιδεικνύει σοβαρότητα, υπομονή, ευαισθησία, αμεροληψία, αντικειμενικότητα, διακριτικότητα και απόλυτη εχεμύθεια.
- (5) Στόχος του κάθε εμπλεκόμενου μέλους της Αστυνομίας να είναι η ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης με το θύμα, ώστε να αισθανθεί άνετα και όχι να έχει την αίσθηση ότι κρίνεται.

11. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝ ΣΕ ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

- (1) Σε περίπτωση που το θύμα κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο εξεταστής της υπόθεσης να:
- (α) λαμβάνει κατάθεση του θύματος, αμέσως μετά την καταγγελία της αξιόποινης πράξης,
  - (β) χρησιμοποιεί όσο το δυνατό περισσότερο την εικονοτηλεδιάσκεψη και τηλεφωνική διάσκεψη για την ακρόαση θυμάτων που κατοικούν στο εξωτερικό.
- (2) Σε περίπτωση που το θύμα αξιόποινης πράξης που τελέστηκε στη Δημοκρατία έχει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτό δύναται να υποβάλει την καταγγελία του στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους της κατοικίας του, νοουμένου ότι αδυνατεί να το πράξει στη Δημοκρατία ή σε περίπτωση κακουργήματος, εάν δεν επιθυμεί να το πράξει στη Δημοκρατία.
- (3) Σε περίπτωση που το θύμα υποβάλει καταγγελία στις διωκτικές αρχές της Δημοκρατίας για την τέλεση αξιόποινης πράξης που τελέστηκε σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η καταγγελία διαβιβάζεται στη Δ.Ε.Ε.&Δ.Α.Σ. (μέσω Τ.Κ.Ε.) για προώθηση στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους τέλεσης της αξιόποινης πράξης.

12. ΑΤΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- (1) Ο εξεταστής της υπόθεσης να προβαίνει σε έγκαιρη ατομική αξιολόγηση του θύματος, με σκοπό:
- (α) τον προσδιορισμό των ειδικών αναγκών προστασίας του, και
  - (β) τη λήψη απόφασης κατά πόσο και σε ποιο βαθμό το θύμα δύναται να επωφεληθεί από ειδικά μέτρα προστασίας του.
- (2) Στην ατομική αξιολόγηση, να λαμβάνονται κυρίως υπόψη τα πιο κάτω στοιχεία:
- (α) τα προσωπικά χαρακτηριστικά του θύματος,
  - (β) το είδος ή/και η φύση του εγκλήματος,
  - (γ) οι περιστάσεις του εγκλήματος.
- (3) Στο πλαίσιο της ατομικής αξιολόγησης, τα μέλη της Αστυνομίας, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας και τις Ιατρικές Υπηρεσίες, να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή:
- (α) στα θύματα που υπέστησαν σημαντική βλάβη λόγω της σοβαρότητας του εγκλήματος,
  - (β) στα θύματα εγκλήματος που οφείλεται σε προκαταλήψεις ή διακρίσεις σχετικά με τα προσωπικά χαρακτηριστικά τους,
  - (γ) στα θύματα τα οποία είναι ιδιαίτερα ευάλωτα, λόγω της σχέσης τους με τον δράστη ή της εξάρτησής τους από αυτόν,
  - (δ) στα θύματα:
    - (i) τρομοκρατίας,
    - (ii) οργανωμένου εγκλήματος,
    - (iii) εμπορίας ανθρώπων,
    - (iv) βίας με βάση το φύλο,
    - (v) βίας στο πλαίσιο στενής σχέσης,
    - (vi) σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης,
    - (vii) εγκλήματος μίσους, και
    - (viii) με αναπηρίες.
- (4) Η έκταση της ατομικής αξιολόγησης, δύναται να προσαρμοστεί ανάλογα με τη σοβαρότητα του εγκλήματος και το βαθμό της προφανούς βλάβης που υπέστη το θύμα.
- (5) Η ατομική αξιολόγηση, διενεργείται με τη στενή συμμετοχή του θύματος και λαμβάνονται υπόψη οι επιθυμίες του, συμπεριλαμβανομένης της επιθυμίας του για τη μη λήψη των ειδικών μέτρων.

- (6) Για την ατομική αξιολόγηση, να χρησιμοποιείται το “**Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης Θυμάτων Εγκληματικότητας**” (Έντ. Αστ.154Α).
- (7) Το ερωτηματολόγιο (Έντ. Αστ.154Α), να αρχειοθετείται από τον εξεταστή στον ποινικό φάκελο και να τυγχάνει ελέγχου από τον Υπεύθυνο του Αστυνομικού Σταθμού / Τμήματος / Γραφείου, ο οποίος έχει την ευθύνη εφαρμογής των μέτρων που θα αποφασιστούν με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών υποστήριξης και προστασίας του θύματος.
- (8) Σε ιδιάζουσες περιπτώσεις (υψηλού κινδύνου), ο Υπεύθυνος του Αστυνομικού Σταθμού / Τμήματος / Γραφείου, να διαβιβάζει την υπόθεση στον Αστυνομικό Διευθυντή της Επαρχίας τους για να δοθούν οδηγίες ως προς τη φύση των μέτρων προστασίας του θύματος που θα πρέπει να ληφθούν.

13. ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια της ποινικής έρευνας, θύμα που αναγνωρίζεται ως θύμα με ειδικές ανάγκες προστασίας, έχει στη διάθεση του τα ακόλουθα μέτρα:

- (1) κάθε συνέντευξη του θύματος διεξάγεται σε χώρο που έχει σχεδιαστεί ή προσαρμοστεί ειδικά για το σκοπό αυτό,
- (2) κάθε συνέντευξη του θύματος διεξάγεται από επαγγελματία εκπαιδευμένο για το σκοπό αυτό ή με τη βοήθεια του,
- (3) κάθε συνέντευξη του θύματος διεξάγεται από το ίδιο πρόσωπο, εκτός αν αυτό αντίκειται στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης και
- (4) κάθε συνέντευξη θύματος σεξουαλικής βίας, βίας με βάση το φύλο ή βίας στο πλαίσιο στενών σχέσεων, διεξάγεται από πρόσωπο του ίδιου με το θύμα φύλου, εάν το θύμα επιθυμεί, εφόσον δεν θίγεται η πορεία της ποινικής διαδικασίας.

14. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Όταν το θύμα εγκληματικής πράξης είναι ξένος υπήκοος, ο εξεταστής της υπόθεσης να μεριμνά για την ενημέρωση της Πρεσβείας / Διπλωματικής Αποστολής στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- (1) Όταν το θύμα δώσει ρητή συγκατάθεση, σύμφωνα με το άρθρο 6(1)(α) του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων Κανονισμού (ΕΕ) - 2016/679. Το έντυπο συγκατάθεσης είναι αναρτημένο στην Εσωτερική Διαδικτυακή Ιστοσελίδα της Αστυνομίας (PORTAL) στο πεδίο «Γενικές Πληροφορίες – Αναφορές Αλλοδαπών / Έντυπα Συγκατάθεσης».
- (2) Όταν η ενημέρωση της Πρεσβείας / Διπλωματικής Αποστολής γίνεται για την προστασία ζωτικών συμφερόντων του θύματος, το οποίο είναι σωματικά και νομικά ανίκανο να συγκατατεθεί (π.χ. Ασυνόδευτος ανήλικος, πρόσωπο που νοσηλεύεται σε κώμα ή βρίσκεται σε ψυχιατρικό ίδρυμα κατόπιν διατάγματος

Δικαστηρίου, ελλείποντος προσώπου κ.α.).

- (3) Στην κατηγορία αυτή, συμπεριλαμβάνονται και περιπτώσεις απώλειας / κλοπής κινητής ή ακίνητης περιουσίας ή διάρρηξης, όπου ο αλλοδαπός ιδιοκτήτης βρίσκεται στο εξωτερικό και δεν είναι κατορθωτό να εντοπιστεί.
- (4) Στην περίπτωση που τα θύματα είναι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου, να προτρέπονται να επικοινωνούν οι ίδιοι ή οι οικείοι τους, με την Ύπατη Αρμοστεία του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο, για παροχή βοήθειας, πληροφοριών και συμβουλών, σε σοβαρές υποθέσεις, όπως πιο κάτω:
- (α) θύματα επιθέσεων που έχουν νοσηλευτεί,
  - (β) θύματα σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένου βιασμού,
  - (γ) θύματα φόνου / απόπειρας φόνου,
  - (δ) ελλείποντα πρόσωπα,
  - (ε) πρόσωπα με ψυχιατρικά προβλήματα.

15. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΘΥΜΑ

Σε περίπτωση που το θύμα δεν ικανοποιηθεί με τις υπηρεσίες των μελών της Αστυνομίας που σχετίζονται με τα δικαιώματά του, έχει τη δυνατότητα να υποβάλει παράπονο στους ιεραρχικά προϊστάμενούς τους ή/και στην Επίτροπο Διοίκησης και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή/και στην Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού ή/και στην Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και διαδικασίες που καθορίζονται στις νομοθεσίες που διέπουν τη λειτουργία των πιο πάνω θεσμών.